

ІНФОРМАЦІЙНА БОРОТЬБА 2022

Методологія та особливості
інформаційних операцій

Денис Богуш

www.denisbohush.org
Київ, 2022

НАШІ ДОСЛІДЖЕННЯ

ISBN 978-9934-8644-1-4

RUSSIAN PROPAGANDA CONCERNING UKRAINE DURING THE SYRIAN CAMPAIGN: AN INNOVATIVE APPROACH TO ASSESS INFORMATION ACTIVITIES

STUDY RESULTS

PREPARED BY THE
NATO STRATEGIC COMMUNICATIONS
CENTRE OF EXCELLENCE

RUSSIAN PROPAGANDA CONCERNING UKRAINE DURING THE SYRIAN CAMPAIGN: AN INNOVATIVE APPROACH TO ASSESS INFORMATION ACTIVITIES

November 2016

Denis Bohush
Oleksandra Baglai

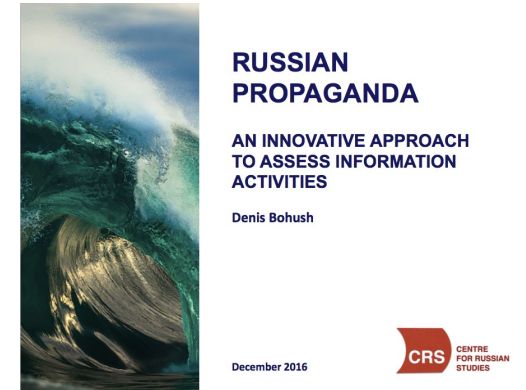
Спеціальні інформаційні операції Російської Федерації як один із інструментів асиметричної (гібридної) війни.

Денис Богуш
Центр дослідження Росії,
Bohush Communications
Київ 2015

ИНФОРМАЦИОННАЯ ВОЙНА РОССИИ ПРОТИВ УКРАИНЫ

Денис Богуш
Київ, Україна, 2014, www.bohush.org

RUSSIAN PROPAGANDA

AN INNOVATIVE APPROACH TO ASSESS INFORMATION ACTIVITIES

Denis Bohush

December 2016

RUSSIAN PROPAGANDA

in the context of the Russian information war against Ukraine

Denis Bohush
Center for Russian Studies, Kiev 2015

«ТВАРИННИЙ» РІВЕНЬ ВПЛИВУ В РОСІЙСЬКІЙ ІНФОРМАЦІЙНІЙ ВІЙНІ

Денис Богуш
Центр дослідження Росії,
Київ, Березень 2017

ВІЙНА ІДЕНТИЧНОСТЕЙ

глибинна основа агресії проти України

Конфлікт ідентичностей - Росія-Україна, який продовжується століттями.

Страхи путіна 2004 – 2014 - 2022

1. Незалежність і самодостатність
2. Наявність впливової опозиції
3. Незалежні ЗМІ
4. Незламна воля і стійкість українців
5. Демократія на виборах
6. Можливість знесення і зміни злочинної влади

ЦІЛЬОВІ АУДИТОРІЇ

Українці -
патріоти в
Україні

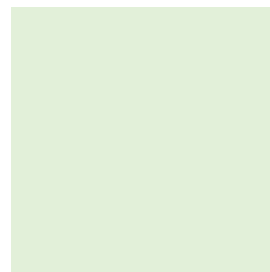
Українці –
«какая
разница» в
Україні

Українці -
патріоти на
окупованих
територіях

Українці –
«ніякі» на
окупованих
територіях

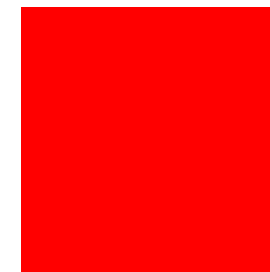
Українці –
колаборанти
на окупованих
територіях

Росіяни – на
окупованих
територіях
України

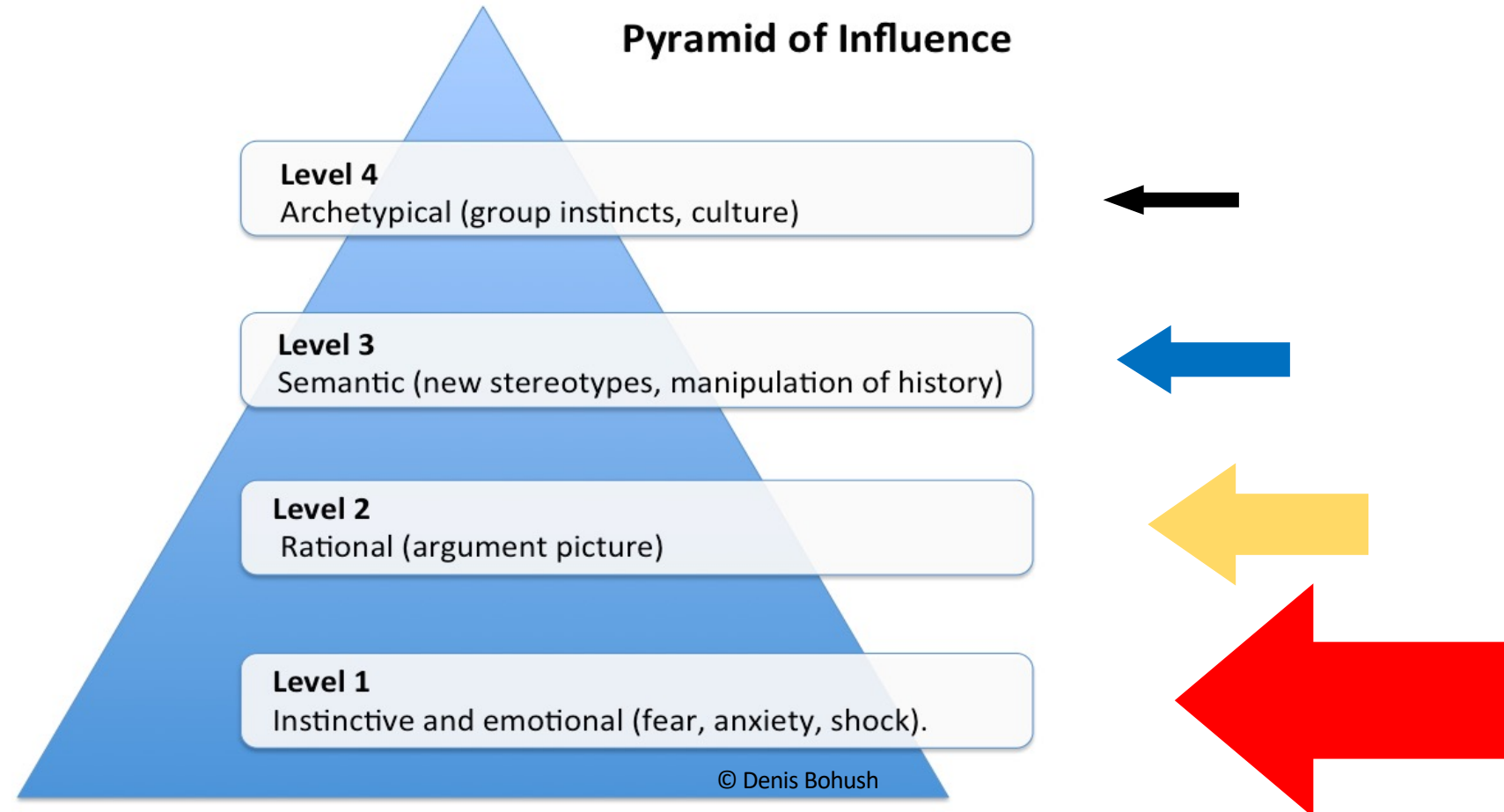

Росіяни – в
росії

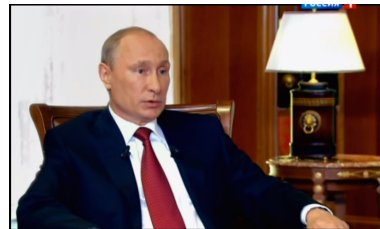
ЦІЛЬОВІ АУДИТОРІЇ

Особливості роботи з цільовими аудиторіями

Цілі Росії в інформаційній війні

1. **Дестабілізація політичної ситуації в Україні**, зниження довіри громадян до державних інститутів і керівництва країни. Психологічний тиск на керівництво країни і суспільство для дезорієнтації. Продукування розколу в українському суспільстві. Забезпечення існування в Україні груп підтримки агресивних дій Росії
2. **Введення в оману світового співтовариства** з метою перекладання на Україну відповідальності за людські жертви, розруху і т.д. і, в підсумку, зниження рівня її міжнародної підтримки. Інформаційна підтримка по «відбілюванню» дій російських військ, що беруть участь в конфлікті. Нейтралізація можливої критики Росії провідними західними країнами
3. **Забезпечення максимальної підтримки населенням Росії політики Путіна** в цілому і щодо України, зокрема, (консолідація російського суспільства навколо Путіна)

Ресурси інформаційної війни росії

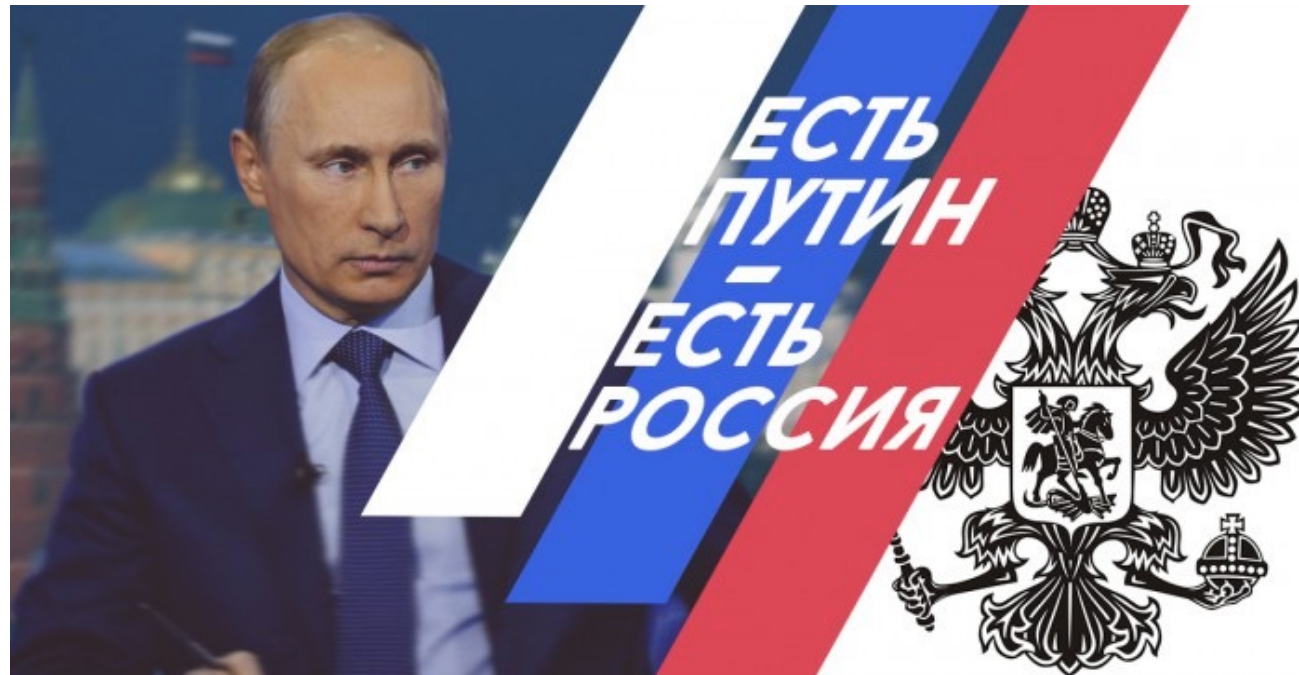
- МЕДІА (ТВ, РАДІО, ІНТЕРНЕТ)
- ІНФОРМАЦІЙНІ АГЕНЦІЇ
- ЕКСПЕРТИ ТА СПІКЕРИ
- АНАЛІТИЧНІ ЦЕНТРИ
- ДЕРЖАВНІ ПРЕДСТАВНИЦТВА
- ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ
- КОМЕРЦІЙНІ ОРГАНІЗАЦІЇ
- УЧБОВІ ЗАКЛАДИ
- PR-АГЕНЦІЇ
- РОСІЙСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА
- КІБЕР ВІЙСЬКА (АРМІЇ БОТІВ, ВПЛИВ НА СОЦМЕРЕЖІ ТОЩО)
- ВПЛИВ НА МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ (ООН, ОБСЄ, МАГАТЕ тощо)

ЩО В ГОЛОВІ У РОСІЯН ?

Що вкладають в голови росіян

«ЕСТЬ ПУТИН – ЕСТЬ РОССИЯ!» – це головний меседж путінської пропаганди, який використовувався протягом трох (!) виборчих кампаній путіна з телевізійною рекламою, зовнішньою рекламою, агітаційними кампаніями у регіонах. Це настільки непорушна установка в головах більшості росіян, що, на сьогодні, в рамках контрпропаганди це неможливо змінити. Тим паче в контексті споконвічної структури російської влади: «цар – раби».

«РОССИЯ ВСЕГДА ПРАВА» - це вже другий рівень ієрархії російської пропаганди. Безапеляційне право на правоту рф постійно транслюється в російських медіа. Кожен експерт, кожна новина виходить з цього меседжу. Тут не треба шукати розуміння юридичних прав, демократичних прав і свобод або логічних і адекватних аргументів для вирішення конфліктів. Це безапеляційний меседж, який за допомогою системи пропаганди вставляється в свідомість рядових росіян.

Китай

Россия

США

Самые сильные армии в мире

«СИЛЬНАЯ АРМИЯ» - цей меседж теж на другому рівні, але це для росіян аксіома. «Друга армія світу», «найбільший виробник і експортер зброї в світі» - цей меседж транслювався не тільки всередині країни а і назовні. Завдяки ньому у росії купували зброю, а країни НАТО формували свої бюджети та оборонні програми. Путіну це дуже подобається, тому що цей меседж викликає повагу і страх. Цікаво що це не викликає ні поваги ні страху в Україні, і тепер міф про «другу армію світу» розсипається в світі. Але в середині рф – це поки аксіома.

«**ВЕЗДЕ ВРАГИ**» - те що накруги рф вороги постійно транслюється на державних медіа. Навіть всі демократичні країни російська пропаганда об'єднала в загальний термін «Захід». І постійно використовує семантичну конструкцію «захід проти росії». Навіть війну проти України на пропагандистських каналах називають війною не з Україною, а війною з США, НАТО, Заходом тощо. І одним з аргументів мотивів початку цієї війни було попередження нападу «Заходу» з території України на росію. І що це був єдиний варіант упередження удару колективного Заходу проти росії.

Цей меседж насаджувався більше 20-ти років і вибити або забрати зі свідомості росіян його дуже складно.

ЕДИНАЯ (ВЕЛИКАЯ, БОГАТАЯ) СТРАНА, ОБЪЕДИНЯЮЩАЯ РАЗНЫЕ РЕГИОНЫ И НАРОДЫ – меседж, який ще залишився з радянських часів, коли була велика країна - СРСР. Росія отримала у спадок багато національних республік.

До складу Російської Федерації зараз входять 83 рівноправні суб'єкти, у тому числі: 21 республіка (Адігея, Алтай, Башкортостан, Бурятія, Дагестан, Інгушетія, Кабардино-Балкарія, Калмикія, Карачаєво-Черкесія, Карелія, Комі, Марій Ел, Мордовія, Північна Осетія, Татарстан, Тува, Удмуртія, Хакасія, Чечня, Чувашія, Якутія), 9 країв, 46 областей, Єврейська автономна область, два міста федерального значення — Москва і Санкт-Петербург та 4 автономні округи (Ненецький, Ханті-Мансійський, Чукотський, Ямало-Ненецький). Окуповані Крим і Севастополь Росія також вважає окремими суб'єктами.

Велика кількість російської пропаганди, культурної експансії, нищення ідентичності, зниження освіченості народів, які населяють рф – зробили своє діло.

Але після початку війни-2022 і направлення на війну в складі російської армії малих народів, цей меседж і установка може поступово змінюватись.

БУДУ ЗАЩИЩАТЬ РОДИНУ – це мобілізаційний ресурс РФ. За даними соціологічних досліджень <https://russianfield.com/mozhetmir> молоді росіяни не хочуть йти на війну, велика підтримка цього меседжу є у старших людей, яких точно не заберуть в армію.

На сьогодні цей мобілізаційний ресурс настільки низький, що для «спеціальної військової операції» по великій за розмірами і населенням країни не можуть набрати «патріотів» які б хотіли їхати вмирати за ефемерні «демлітаризацію» та «денацифікацію» в Україну.

ГОТОВ ТЕРПЕТЬ РАДИ ПОБЕДЫ – це про конкуренцію «телевізора і холодильника». Тобто це про вплив соціально-економічної ситуації на рейтинг влади і путіна. Багато разів путін розпочинав війни навколо росії і так його рейтинг підвищувався. Особливо він підвищився після анексії Криму у України. Росіянам це сподобалося.

За інформацією «Левада-центру» <https://www.levada.ru/2021/02/04/prezidentskie-rejtingi-i-polozhenie-del-v-strane/>, після анексії Криму та початку війни на Донбасі рейтинг Володимира Путіна був найвищим з моменту, як він очолив країну. У червні 2015 року його діяльність схвалювали 89% опитаних росіян.

І так було багато разів. Але зараз погіршення соціально-економічної ситуації відбувається стрімко і у великих обсягах, тому війна в Україні дасть «прозріння» певним верствам населення. Хоча більша частина населення рф живе дуже бідно і може не помітити цього погіршення. А якщо великий і середній бізнес в росії буде мати великі збитки і проблеми, то це буде радістю для бідного населення.

СИЛЬНАЯ ВЕРТИКАЛЬ ВЛАСТИ. Можливість утримувати в дисципліні всі суб'єкти рф – головна задача влади і спецслужб. Але великі масштаби корупції і кооперація влади з регіональними мафіозними кланами утворюють гібридний варіант вертикалі влади. Група Навального зробила велику роботу по відкриттю фактів корупції на всіх рівнях російської влади. Чечня і Татарстан взагалі показують власні автономні від рф варіанти своєї регіональної влади.

Зі зниженням соціально-економічної ситуації в рф «сильна вертикальна влада» зіткнеться з великими проблемами.

МОСКВА – СТОЛИЦА НАШЕЙ РОДИНЫ. Цей меседж зараз піддається найбільшій критиці в рф. Якщо в попередні роки якось можна було пояснювати, що всі потоки грошей і ресурсів стікаються до Москви, а потім розподіляються всім регіонам, то тепер навіть один з головних олігархів росії Олег Дерипаска говорить «Хватит кормить Москву» <https://www.rbc.ru/rbcfreenews/5f521a359a79477994d4a0c6>. І ця тенденція регіональних лідерів набирає обороти.

В якості контрпропаганди цей меседж найзручніший, тому що цей меседж максимально трансформується у зв'язку з погіршенням соціально-економічної ситуації в росії.

ПРИНЦИПИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БОРОТЬБИ

КЛАСИФІКАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ОПЕРАЦІЙ*

Наступальні ІО (Attack – A)	Зв'язки з громадськістю (Public Relations – PR)	Оборонні ІО (Defense – D)
<p>A1 Медіа-атака (центральный рівень)</p> <p>A2 Пропаганда і дезінформація (локальний рівень)</p> <p>A3 Неформальні комунікації (чутки)</p> <p>A4 Інформаційне забезпечення зони бойових дій</p> <p>A5 Індивідуальний вплив на командування</p> <p>A6 Атака вузлів зв'язку</p> <p>A7 Апаратний вплив на психіку і свідомість</p> <p>A8 Війна культур та ідентичностей</p> <p>A9 Паранормальні впливи</p>	<p>PR1 Стратегічні комунікації</p> <p>PR2 Дослідження комунікацій</p> <p>PR3 Іміджеві комунікації</p> <p>PR4 Медіа комунікації</p> <p>PR5 Комунікації подій</p> <p>PR6 Політичні комунікації</p> <p>PR7 Антикризові комунікації</p> <p>PR8 Конкурентні комунікації</p> <p>PR9 On-line комунікації</p> <p>PR10 Публічні комунікації</p>	<p>D1 Моніторинг інформаційного простору</p> <p>D2 Контрпропаганда</p> <p>D3 Неформальні комунікації (чутки)</p> <p>D4 Контррозвідка</p> <p>D5 Фізичний захист</p> <p>D6 Захист медіа-простору та ефірних частот</p> <p>D7 Комп'ютерний захист</p> <p>D8 Спецпідготовка операторів</p> <p>D9 Створення «культурного контенту»</p> <p>D10 Захист вузлів зв'язку та інфраструктури</p> <p>D11 Саморегуляція фізичного та психічного стану</p>

Принципи протидії

- Професійний замовник від влади
- Один голос
- Системність підходу
- Сила сигналу та максимальний охват
- Блокування російського сигналу для ЦА
- Асиметричні спецоперації
- Нарощування тиску
- Робота в Росії
- Національна пропаганда – контрвійськова пропаганда Росії
- Кіно з національними героями
- Культурні центри за кордоном

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!